

XX століття. Успіх нинішнього етапу українського державотворення значною мірою залежить від того, чи зможуть українці об'єктивно проаналізувати власний історичний досвід, усвідомити важливість української державницької ідеї, для того щоб спільними зусиллями відстояти територіальну цілісність своєї держави. Наша сила в Соборності, в здатності знаходити спільну мову і спільно протистояти ворожим силам.

Список використаної літератури:

1. Шлях до незалежності: суспільні настрої в Україні кін. 80-х рр. XX ст. Документи і матеріали : до 20-ї річниці незалежності України / НАН України, Ін-т історії України [ред. кол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; упоряд.: В. М. Даниленко та ін.]. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2011. 624 с.

**ТЕОРЕТИКО-ПОНЯТТЄВЕ РОЗУМІННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ
МОВНИХ ІННОВАЦІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
2022 РОКУ**

Бортун К.О.,

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної,
архівної справи та соціально-політичних і гуманітарних дисциплін
Приватного вищого навчального закладу «Європейський університет»*

Дядькович М. С.,

*студентка 1-го курсу, ОС «Бакалавр», групи № 411/1,
юридичного факультету Приватного вищого навчального закладу
«Європейський університет»*

Зміни у суспільстві та в різних сферах життєдіяльності сучасного українця, нові історичні та геополітичні умови існування та впливу сучасних європейських держав вносять суттєві корективи в комунікативну стратегію мешканців України, сприяють появі інноваційних слів і значень, що відображають нові факти життя соціуму. Лінгвальні дифузії, пов'язані з комунікативним потенціалом мови, із реалізацією її інструментарію для забезпечення потреб у спілкуванні, що генерує влучні засоби номінації. Новотвори «кодують» і формують різноаспектну інформацію про епохальну панораму кожної нації, зокрема українського народу, для якої карколомним моментом стала російсько-українська війна 2022 р.

Народження в мові лексичної чи семантичної інновації завжди зумовлене домінуванням багатьох чинників, які український мовознавець В. Жайворонок трактував так: «або з'явилася потреба в слові, знакові нового поняття (яке саме по собі і потреба в якому завжди передуює слову), або постала необхідність поповнення того чи іншого семантичного поля новою чи оновленою функціональною одиницею, або ж новий (додатковий чи оновлений) зміст старого поняття (тобто нова семема) вимагає нової форми, отже, нового слова» [1, с. 35].

Останнім часом лексичні інновації перебувають у полі особливої уваги мовознавців, серед яких Т. Бевз, Г. Вокальчук, В. Герман, С. Грищенко, О. Земська, Ж. Колоїз, Т. Коць, А. Ликов, Л. Лисиченко, І. Лошинова, С. Лук'яненко, Д. Мазурик, Л. Мартинова, О. Муромцева, Н. Клименко, О. Сербенська, Л. Ставицька, О. Стишов, Л. Струганець, О. Тараненко, Л. Філюк та ін. Але питання впливу сучасних воєнних подій в Україні на лінгвокультурний код її мешканців і дотепер перебуває у рідкісній науковій увазі сучасних українських мовознавців.

Саме тому опис і систематизація інноваційних процесів у лексичних шарах української мови, що відбуваються на сучасному етапі її розвитку, зокрема безпосередньо у період російсько-української війни, є надзвичайно актуальним питанням сьогодні.

Підтримуємо думку Г. Вусика про те, що становлення неології як науки про виникнення новотворів, окреслення її наукового апарату припадає на середину ХХ та особливо на початок ХХІ століть, і сприяв посиленню уваги до процесу продукування та функціонування нових слів, їхньої систематизації і типологізації з боку дослідників так званий «неологічний бум», пов'язаний з розвитком науково-технічного прогресу, бурхливими змінами в суспільно-політичному житті країни, активізацією ролі засобів масової інформації в ньому [2, с. 52].

Дослідниця наголошує на тому, що сучасна лексико-семантична система активно реагує та відображає всі зміни, пов'язані з новими реаліями, що ще раз доводить вплив екстралінгвальних факторів на динаміку словникового складу мови, підкреслює зв'язок неологізації з суспільно-політичними процесами [2, с. 52].

Під час аналізу лексичних інновацій у мові ЗМІ Т. Жалко зазначає, що це явище має також і негативну семантику водночас, бо робить процес комунікації важчим, а лексичне багатство української мови – засміченим [3, с. 76].

Отже, у сучасній українській мові неодмінно відображені лінгвальні та екстралінгвальні смаки нашого оточення. І на підтвердження цього фіксуємо переоцінку внутрішніх мовних ресурсів, її лексичних шарів, зокрема оновлення національного лексичного складу. Саме тому інноваційні лексеми не руйнують її системотвірні функції української мови, а відображають зміни у свідомості її мовців і продуктивності слів.

Список використаних джерел:

1. Жайворонок В.В. Лексична підсистема мови і значення мовних одиниць. *Мовознавство*. 1999. № 6. С. 32–46.
2. Вусик Г.Л., Павлик Н.В. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни 2022 року. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 23. Том 1. 2022. С. 52-57. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.23.1.9>
3. Жалко Т. Запозичена лексика сучасної української мови як інноваційна форма маркованої лексики. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філологічні науки. Мовознавство. 2014. № 12. С. 72–77.